dugaar silee gara baina.

1931 onii Sintaabriin 28 өdөr

№ 70 (518)

a byriin 12 udaa gana.

Gazar ayriin proliitaarnuud negedegtii! Пролетарии всех стран соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

Byke kolbooto ulasiin (b) namiin B. M. moz koroo ba B. M. ulasiin tөbiin gyicedkeke koroo kojoriin өmөnөөs niitelegdene.

Dugaar neeөdiin yne 5 mөngө,

Zakika yne: sara byriin 50 mөngө gadaada ulasta bol 1 tөkөrig

Aadris: Верхнеудинск, Ленинская, 26.

Zam deere laglaisan bөөrөnkiiçyydiigi gederge cokizo tariaakuriaalgiigi kurdadkaka.

[...]iaa Kuriaalga ba beledkeliigi kurdabçalka

[...]ii namiin tөb komiteed ba tyy[...]aridagça nөk Staalin bolbol „tari[...]ledkeliigi emkileke josotoi" gesen [...] tariaa beledkeligi emkilkiin [...]ngiin [...] nde tariaa kuriaal[...]emkileke josotoi manii tariaa [...]lga jamar jabaza bainab geke[...]e tөlөb muu jabaza zarim gaza[...]ri zigşyyriteigeer udaarza baina. [...] tukai çukam jamar gazarta [...]don çiregc[...] jabasaniigi ma[...]nindo tolilagdasan byridkel [...]nees yzeze medegtii ene zerge [...] bolbol tariaa beledkeliigi tasa[...]iin ajuulda kyrgeke baina.

[...]ii buriaad orondo tariaa beledkel [...]baza baina. Sentaavar 20 өdөr [...] beledkeliin jөrөnkii tөsөb 9% [...]ikegdebe.

[...]keliin kurdabçalala rojoon rojoo[...]a sula jabasanii şaltagaani kuri[...]kөdөlmөriigi muugaar erkilesen [...]nvejeriin kөdөlmөri erkilze ça[...]ygii jabadal baina.

[...]aanii kolboonii tuşaaza abka [...]ud beledkel ygii ba zarim rojoo[...]a tariaa cokiko maşiina dutasani [...] beledkelde jikeken saad yzyyl[...]

[...]iaa beledkeliin sentaavar sariin [...]igi gancakan D-yde 21% Kiaa[...]rajoon 12% Alair rajoon 15% [...]keze çadasan yledgçedni 1-5 ku[...]deeşe bişe gyicedkesen baina [...]cokiko maşiina jikeken kereg[...]isan Bookan aimag sentaavar[...]biigi 0,8% gyicedkebe.

Tariaa beledkeliin keregte garasan eneke boloşo ygii jabadal bol tariaanii kolboonii nobço kөdөlөөn tariaa beledkeliigi udaridaza çadasan ygii, mөn aimag rojoonii gyicedkeke komiteed. somzөblөl rojoonii kolkos soju-usiin zygees zyndee bytөkiigi naidasan uçar baisaniigi gereçelene.

Ene mөtiin dutagdal tasaldaliigi darui erçemtei zailuulza tyrgen kurdabçal abça kamtiin azallan ba өmçiin azalta ygiitei dundaçadaltaniigi emkidkeke keregtei.

Ogtoobor negenees 15 kyrtel kizaar dotoro erkilegdeke nөkөr Voroşiiloviin neremzete ulaan açaa erkilelecke keregtei. Ene cag kyrtel somonii zөblөl, kamtiin azaluud bykende bygediin cuglaa ba gabşagaiçuudiin kural kiigdeze, nөkөr Voroşiiloviin neremzete kizagaariin ulaan açaagaar tuşaaka ilyy tariaanii ugtamal tөsөb zokiooko keregtei baina.

Tariaanii kolboo bolbol ulaan ba kara sanbar baiguulza tyynde urida jabagçad ba koino geegdeçediigi tolilozo. өөriingөө kөdөlmөriin dutagdaluudiigi zailuulka josotoi baina. Erkim tuşaagçadiigi şannaka poondo baiguulza enyyn tukai byke rojoon, somon ba kolkoosuudta sonoskoko zailaşa ygii.

Porostoi tuşaaza abagçad ba zyndee bytөkiigi naidagçad baika ygii karin tariaa beledkeliigi emkilen zokiooko keregtei.

[...]a kuriaalga bolşooviigiin kurdabçalaliigi erize baina.

Bytekiigi kylieesen baruunii bөөrөnkiiçyydiigi buta cokizo kөdөlmөriigөө daiçalan jabuulaka.

[...]iigiin tarilgaas nege çigi monco[...]riaa geen ygii kuriaaza abka.

[...] 10--konogto arai geze 38 miangan [...]er kuriaagdaza kubilalta boloo ygii

[...]n 20--nii өdөr abtasan medeegeer manii respyyblig [...]tariaa kuriaalgiin kөdөlmөri ali zerge jabuulagdaza baisanii byridkel:

Aimaguudiin nere:	Namariin tarilgatai—1931 0. byke tarilga.	Kuriaasaniini geegte reer.	%
[...]riin	45023	1985	6,4
[...]okonii	38695	2646	6,8
[...]ired—Bulagad	25964	588	2,6
[...]baanskiin	22740	6678	29,3
[...]ede—Ydiin	56929	7274	12,7
[...]kar—Şeberiin	40184	—	—
[...]agtiin	40802	11887	28,9
[...]engiin	30509	5481	13,0
[...]kaaminii	6746	133	1,9
[...]riiin	18062	7425	41,1
[...]uuniin	3012	—	—
[...]in	4086	1714	42,2
[...]kenii	4216	202	18,
[...]gazanii	10017	2975	29,7
[...]untiin	403	—	—
[...]to—Baigal	74	—	—
	254462	48938	14,4

Urgaca kuriaalga sula jabaza baina.

[...]isaaniin somondo өbөsөkuri[...]ödөlmөri tonçi melekiin jaba[...]aza, odoo bykii tөsөbiingөө [...]ze ba mөn tariaa kuriaal[...]aina, [...]omsomooliin [...] gabşagai[...]çalan kandaza kөtөlbөriledeg ygii bөөrөnkii josoor kandadag baina. zokiko gazaraas kemzee abagtii, ene cagaa kuriaalgiin kөdөlmөriigi gabşagai josoor dyyrgeke çukala.

Ulaan- zeerde.

[...]iaalga sa[...]

[...]i, kabcagain kuriaalgiigi [...]biin josoor [...]gebe. [...] 200 ga[...]da dyy[...] [...]siloos

Komsomooliin yyr tariaa kuriaalgada erçemtei kandaba

Deede yde Ilkiin kamtiin azalta zaluuçuudiin surguuliin dergede komsomooliin yyr tus tus surguuliin neremzete komuuniin 45 ga tariaagii tuskai kelcee batalza, өөsөdiingөө yyriin kyçeer kuriaan ababa. Tyynees gadana „Kominteerne" geze komuuniin өbөsөnii kөdөlmөride tusalalcaza baina.

Zimbiin

25 mingan geegter tarika

Cag bolzor kylieenə ygii

Tariaanii kuriaalga jabuulka zuuraa namariin tarilgiigi martaza bolko ygii

Namariin tarilgiigi oişoodog ygii bөөrөnkiiçyydiigi kobko cokizo, kөdөlmөriigөө daiçalan kurdabçalka keregtei.

Sintabriin 20-nii өdөriin medeegeer manii respyyblig dotoroo namariin tarilga ker zerge jabaza baisan tukai byridkel:

Aimaguudiin nere:	Byke tөsөbiini	Tyynees gyicedkeseniini	% %
Alairiin	8100	2999	31,7
Bookonii	7100	1507	21,2
Ekired—Bulagad	3300	1508	45,6
Kabaanskiin	800	—	—
Deed—Ydiin	3600	1800	50,
Jaruuniin	100	30	30,
Selengiin	--	42	—
	23000	7386	34,2

Bөөrөnkiiçyydiin gemeer өbөsө kuriaalga da osoldol tasaldal garzai.

Cag өngөrөөd casa orko bolbo çigi tөsөbөө arai geze 62kubi gyicedkegdebe

Içyyretei kara mengejee darui ugaaka

Gazar tariaalangiin aradiin kamisaariin zygees, өbөsө kuiaalgiin kampaaniin tөsөb ker zerge gyicedkesenii tukai abtasan, Sintaabriin 20 nii өdөriin medeegeer bol, manii respyyblig dotoroo өbөsө kuriaalgiin tөsөb arai geze 62,5 kubi gyicedkegdeed baikani uul tөsөbiigi baruunii bөөrөnkiiçyyd buragaigaar tasalduulaad baisaniigi todoruulan keleze baina. Ene bolbol manii socaliisam josonii mal azalda tezeeliin beki tulguuri baiguulka өbөsө kuriaalgiin tөsөb tasaldaza osoldol tasaldal garba geişe. Iigeed baikani testeşe ygii kereg mөn.

Mөnөө, cag bolzor ajaar yni өngөrөөd, namar bolzo casa orkojoo baikada өbөsө kuriaalgiin tөsөb 30 garan kubi gyicedkegdee өdii jabadal bolbol imagtala G.T.A.K.-aar ba olonki aimaguudiin emkinyyd өbөsө kuriaalgiigi bolşoviigiin kurdabçalalaar jabuulaa ygii, karin „өөrөө byteke jabadaliigi kylieeze" baruunii bөөrөnkiin balçag şabarta şaagdaza, uragşaa çigi koişoo çigi jabakaa bolizo alaga suusanii ildaraa tokiooldozai.

Mөnөө ene geseer, өbөsө kuriaalgada saad tybeg kiize suusan bөөrөnkiiçyydiigi kobko cokizo, eldeb nobço nazagai ba barimta ygii şaltagaanaar bejee arçalza laglain cokoizo suuka jabadaliigi buta cokizo byke kөdөlmөriigөө bolşoviigiin kurdabçalalaar jabuulza, tesere bicara çigi өbөsө kuriaalgiin tөsөbiigi eneken kedii өdөryydte dyyrgeke keregtei.

Manii respyybligiin gagcakan Bookonii ba Ekired-Bulgadiin kojor aimaguud өbөsө kuriaalgiin tөsөbiigi ilyybçelen dyyrgeed, bişe aimaguud eşөө nileed өdii, syylde çeregdeze jabana. Kerbee ene içyyretee kara mengejee darui ugaaka gee jeme bol ene geseer byke kөdөlmөridөө tokiooldoson eldeb alduu dutuugaa jabuud dundaa zasaza, melekeen alkamaa bolşoviigiin kurdabçalalaar kalaka çukala.

Byke respyyblig dotor gagcakan Bookon ba Ekired—Bulagad kojor aimag tөsөbөө ilyybçelze gyicedkeke.

Bişe 12 aimaguud syylde çeregdeze jabana

1931 onii Sintaabriin 20-nii өdөriin medeegeer aimag aimaguudta өbөsө kuriaalgiin tөsөb ker zerge gyicedkegdeze baisaniigi yzyylbel:

№ №	Aimaguudiin nere:	Byke zilin tөsөbiini	Gyicedkesen %	Kolkoosuudiin %	Sovkoosuudiin %	Өbөsө cabçaka maşiniin staancin %	Өmçiin azaltanii %
1.	Agiin	184400	41,9	48,9	196	66,8	28,7
2.	Alairiin	76,300	71,2	106,4	—	—	14,3
3.	Bargazanii	42353	49,8	68,6	—	—	23,8
4.	Bookonii	20820	117,7	147,8	—	—	59,5
5.	Deede—Ydiin	45127	58,6	79,05	—	—	25,7
6.	Jaruuniin	143425	57,07	60,2	57,03	65,0	41,4
7.	Zakaaminii	18272	67,2	81,9	—	—	44,09
8.	Kabaanskiin	39228	20,7	28,6	—	—	19,8
9.	Kiaagtiin	48420	62,8	74,7	—	—	46,6
10.	Mukar—Şeberiin	33287	53,01	62,7	—	—	53,0
11.	Selengiin	61814	73,3	74,8	27,1	—	133,7
12.	Tynkenii	28715	73,9	96,6	—	—	43,4
13.	Koriiin	58900	88,7	99,7	—	—	50,4
14.	Ekired—Bulagadiin	53005	119,8	174,3	—	—	48,9
	Niite deeree	854066	62,5	76,1	168,02	5,35	38,7

Japoonii imperaliismiin dobtol[...]

Japoonii ceregyyd Manzuuriigi abça, өmөnө Manzuuriin tөmөr zamiin şugam şadar çukala çukala gazaruudiigi tyr ezelen, odoo yjede өөriingөө ştaabtaigaa Beipinde baisan Zan-Siyl linaas bişe Mygdenii zasagiin gazariigi pleende bariza abasan. Japoonii zakirgaanuud arsenaal ba Mygdende baisan kitadiin çukala çukala baankanuud bykeniigi abça, Zyyn-Manzuuriin narin ukaanii çukala çukala gazaruudiigi ceregiin tyr medelde bariza baina. Ede bykeni kitadiin cereg Z. Manzuuriin tөmөr zamiin tasaguudiigi ebdekiigi oroldobo gesen barimtataigaar jabaza baina.

Nankinda bykii kitadiin tөb zasagta medegdel ygiigeer, mygdenii zakirgaanuudta uridçalan medee ygiigeer japoonii ceregyyd dabşuulagdasan baina. Zan—Siyl lian bolbol өөriingөө ceregte zyrçelge kiike ygii gesen zakiralta өgөbө.

Japoonii imperaliisamiin Z-Manzuurta dobtolgoni gentiin uçaral bişe. Eneni keden ziliin koocoo dotor beledkegdesen baina. Japoonii imperaiisam bol Manzuurta өөriingөө uridiin nozlico bikizyylke' өөriingөө ediin zasag ba ulas tөriin oroiloliigi yrgedkeke jabadal tuillaza baina. Japoonii impereliisam bol kede keden şine tөmөr zamuudiigi baiguulka konceesi abça, basa temөr zam ba poortiin baiguulaltada Z-M. tөmөr zamiin monopooliin baidaliigi zanaka kitadiin kapitaaliin cukarilta tuillaza baina. Japoonii kapitaal bol Manzuurta finaansiin ba valiuutiin tөlөbtө gyiced kinamza tuillaza baina. Japoonii imparliistan bol, dotor Mongoldo өөriingөө yzel medel yrgedkekiigi kysesenee niuuka ygii baina.

Mygdenees joson tөdiide naankinii zasagiigi tөb zasag bolgon abasan uçarani japoonii imperaliistanii eres zyreçelge yyskezei: Teden bolbol Naankinii abasaniigi, mygdenii Japoonoos geegden jabaka keregiigi suladuulka gesen kysel deere toolono. Mygdenii zasagaas Aangliin kapitaalda altanii uurgain konceesi өgөsөn, Golaandiin kapitaalta gavaan barika konceesi өgөsөn zergiin jabadalni japoonii imperaliistanii tyrimgei yzeliigi yyskezei.

Manzuuriin kede keden kotonuudiigi ceregiin kyçeer tyr ezelesen jabadalni kitadiin zakirgaanuud ba M[...]zuurta bykii japoonii poliico kojori[...] koorondoki өdөөlkө tulalcakaar beledkegdesen baina. Ene yjede ameerigiin impereliisamiin agente bolko Naankiniigi zyreçen kelegçe kantoonii zasagiin gadaadiin miniisteriigi Tokioodo sainaar ugtasan baina. Uridiin ceregiin miniister Ysaka gegçiigi koreide geniraal gybirnaator bolgoson, koreido baisan japoonii garnizooniigi nege deviizeer jikedkesen, olondo ilerkei japoonii diplomaad Yçida gegçediigi Zyyn—Manzuuriin tөmөr zamiin tyryy bolgoson jabadal eden bolbol odoo japoonii imperaliisamaar gyicedkegdeze baisan jөrөnkii tөsөbtө mөn bagtasan baina.

Japoonii cereg Manzuuriin naisalal Mygdeniigi ababa. Zeneevede Ligi Naaciin seesi bolzo baina. Japoon ba mөn kitadni Ligi Naaciin geşyyd bolno. Basa kitadiin tөlөөlөgçө Ligiin zөblөldө oruulagdasan baina. Jөrөdөө, bidanii kyleeşen josoor Japoonii tөlөөlөgçө Josizaava gegçiin medyylgiigi „kangaltataigaar" abkaas bişe juu çigi oloson ygii. Ligi Naca bolbol imperaliisiin bogoolçolon daralaka zebseg baisani dakin nege gereçelegdebe. Japoon bol pagta kellogiin kabaadagça bolno. Kitadni mөn pagta kellogada gar tabisan. Jөrөdөө, pagta Kellogoni Japoonoos pagta Keloogodo kabaadagça nөgөөdөki—Kitadiigi zyrçen ceregiin jabadal ekilekedeni saad kiisen ygii azai. Vasington (SASŞ iin ulasiin departameent) bolbol Manzuuriin uçaralni pagta kellogo ebdesen tukai keleke yndese өgөnө ygii geze medyylbe. „Gaikamşagtai" pagta zokioogçodni өөsөdөө өөsөdiingөө zokiooliigi naadalza baina. Byke delekein azalçadni ebte baidaliin zebseg bolko Liga Naaca ba şine dainii kizagaar bolko dagta Killogiin juu bolko baisanii saitar medeze çadana.

Japoonii ceregyydees Z—Manzuriin narin ukaanii çukala çukala gazaruudiigi ceregiin kyçeer tyr ezelen, zyyn gurban moziin naisalal—Mygdeniigi abasan jabadalni japoonii imperaliisamiin çusata kyseliin yzegdel mөn bolno.

SSSR iin azalçadni odoo Manzuurta bolzo baisan uçaraliigi kurcakanaar karaza baina.

Tybiin „Praavda"

Aangliin usan ceregiin dunda yimeen bolzoi

16 mingan usan cereyyd (matroosuud) dainii 46 jike sydnonuudiigi bolimtaran ezelbe.

Usan ceregy[...] loon tukai to[...] de[...]

Loondon, 19 (T). Usan ceregiin dunda bolson yimeen tukai todorkoi medee tunkaglagdazai.

Atlantiiin dalain usan ceregiin akalagçiin medeegeer ceregyydiin calin bagadkasan tukai odoo sajakan tunkaglagdasan dekreed bolbol doodo zergiin baga calintanii dunda yimee gargaba. Enyyntei kamta tere akalagçiin duridkakani odoo bolzo baigaa usan ceregiin maneebriigi zogsoozo kamag byke sydno-ongoconuudiigi duudan acaraad calin bagadkakada jamar jamar zyderel yzeed yimee gargasani şalgan yzeke gesen baina.

Usan ceregiin miniisterstbiin udaridagçanar ene duridkaliigi kylieen saişaagaad kabaatai bykii barimtanuudiigi zasagiin gazariin yzemzede өkө gebe. Calingiigi dunda zergeni 25 proceente kyrter bagabkasan jabadal bolbol baga calintai taliigi ilangajaa jikeer cokibo.

[...] byke usan ceregiigi zakiragça [...] ceregiin bişe darganartai zөblөө kiisenii syylde ceregiin baidal tukai zasagiin gazarta iledkeke geze Çemberleenii ygeer kizaarlasan medee tunkaglagdazai.

Bronenooc deerees kubiskalta duunii cuurai garana.

Loondon, 19 (T). „Boodne" geze 16 dugaar bronenoos deerki motroos ceregyyd albanaas arcaza yker buunii dergede zagsaad kubiskaliin duunuudiigi duulacagaan baina. Tedener „bidenii eriltenyydiigi kangaa ygii cagtani jamar çigi zakiralta dyyrgeke ygiibdi gebe. Bylbiiçiin arsenaaliin 9 mingan kөdөlmөrçөdөөs ceregiin miniisrerstbede tөlөөlөgçөd jireze tus arsanaaliin kөdөlmөriin tөlөөsө bagadkasanda esergyy medyylge bariba.

Kiike gesen maneevrani esergyy bosolgo bolzo kubilaba.

Loondon, 19 (T). Aangliiin usan ceregiin dunda kөdөlөsөn kyl boibol doloon konogoos naaşa kende çigi medyylegden ygii niuuca baisan jum. Zasagiin gazariin tyryy Magdanaald gedeg agaar zain kycenii mөriicөөde өgөsөn keberteigeer ceregiin sydno ongoconuudta oçozo usan ceregyydiigi amaruulkaar oroldoson azai. Tere tyryy Aangli ulasiin mөngөn sangiin jadaral tukai kede keden iledkelyydiigi kelekedeni ceregyydiin dunda jamar çigi itegel naidal oroson ygii.

Urida taliin poortiin sybno-ongoconuud deere ceregyydiin syrte zagsaal—miiteng kiike jabadal syylşiin 4 өdөryydte ulam tyrgedebe. Dalai deere maneevar yiledkee garasan sydno ongoconuud daiçalkui çadabari ygii baiza, tyynii deere jabasan ceregyyd jamar çigi zakiralta dyyrgel ygii syrte zagsaal miitengenyydiigi kiiseer baina. Calingiigi bagadkuulka ygiin eris erilte ceregyydiin zөgөөs gargakiin kamta zasagiin gazarta tөlөөlөgçөdiigi ilgekeer ermelzene.

Usan ceregiigi dab deere zakiraza baisan Tamkinsoon gedeg tokioldoson baidal tukai iledkekiin tula agaariin ongoco deere Loondon jirebe.

Maneevar deere baisan—ceregiin 40 koraabli-ongoconuudiin 16 mingan ceregyyd cөm yimeetei baina.

Motroos ceregyydiin komiteeduud kөdөlөzө baina.

Loondon, 19 (T) 16 nii өdөr Atlantiin dalain ceregyydiigi өrgөlzө baika gazartaa bucaza jiregtii gesen zakiralta oçoson bolbo çigi tyyniigi dyyrgekee byke tasaguud arcaba. Kakas sөni boltor miitenge zagsaal kiisenii syylde, sydno-ongoconuud maneevar yiledkee Neemec dalai oroko ygii urigşaa oçoko gesen batalamza abça mөn calin tөlөөsөnii tukai dakinaa kelceen bolko geze ceregiin miniisterees medyylge kylieesenii koino arai geze ygede orobo.

Ceregyydiin kөdөlөөn bol tusagaar emki zarçamtai ba olonki sydno-ongociin jabuulgiigi motroos-ceregyydiin sungasan komiteeduud jabuulzabai.

16 nii bykeli өdөrtө byykii sydno ongoconuud deere miitenge zagsaaluud bolzo, motroos-ceregyyd kubiskaliin duunuudiigi duulaba.

Leiboriistiin „Deili-Geraald" geze soninii biçegçe - korespondeentiin keleer өsөgdөr bykii usan ceregiin kycen motros - ceregyydiin garta baisanzai. Motroosiin komiteeduudiin zakiraltaar sydno-ongoconuud deere gansakan idee kooliin tukai kөdөlmөrnyyd bolson baina. Mөn komiteebuud bol oficeeruudiigi eritgei baricaatai baikiigi Korimzoloson ba koto oçokiin tula biçiikan ongoconuudiigi buulgakiigi korimzoloson azai.

Soin biçegiĭi niite aradiin dunda ergeneer nebteryylke çukala

oo yjede sonin biçe bolbol aragiin dunda eb kamtnamiin sagiin gazariin zaabari dolgii- tukaidani bejelyylen bodoto deere gyisedkeke jadoliigi dan emkidkegçe negen ke tula biçegiigi niite aradiin dunda jabadaliigi oĭşoozo kersedeg rin ulam koişo tataza baidag ii beerenkiiçuudiigi en coki- in biçegiigi taraaka jabdaliigi bolgoko keregtei.

iin aimagiin kedeegiin oskon nuudaar sonin biçegiigi araaza dunda nebteryylke jabaal tun za baina, tus aimagn de- otoraa baigaa şuudaii ko- sonin biçegiigi saa ygii kyrgeke jabadaliigi ankar- aiin tebiin pooçto aba- koişo keden konog taraza r yzegdene. Men eyyn- egiin somonii zeblelyyd aliigi ton keregseedeg ygii ii zakisan sonin biçgyyd —mongoliin Ynen“ ba „praa- e zerge men tus aimagiin ...Kamtiin—aalça“ ...n ...ı kagana duusadag baina.

Zeblebel tus aimagiin karaşeberiin somon zeblelde keden keseg „B-M. Ynen“ geze sominuud garasan cagaas 2 sara ıngersen ezendee kyreeygii stoolii debesker bolzo baina. enyy- nçelen duun—çuluunii koşuunii gyi cedkek koroondo kedeegiin somo- nuudtaraka sonin beçigyyd keden baglaaaraa geriin bulanda şoroi tooso ilzo kebtene. Men tus kuşuu- nii Şentiin somonii zeblelde 60 tukai sinuud şkaabiin bulanda ezen ygii me kaişa kereg kajagdaad tyy nees datai kyyn ebertoleed garka ba tama tataka juuma arçaka zer- giin zeyyritei jabadaluud yzegdene Ene jadaliigi zebleliin alba kaag- çadaas uubasa „Bide medeke ygii —sonin jerekede kubaagaad zamii kyyneezedteni eligedegebdi karin menee geke tuka ygii bainabdi“? geze kaucadag baiba

Uçar niigi baicaaza yzebeese yne keeree uunii beerenkii jabadal bo- doto de ileren garaka tula ene metiin syyritei burtag jabadaliigi usadkakukai aimagiin emkinyyd sanalaa idag ygii amagalan suu- na. jere im kyynii zakisan sonin beçigees negeçigi № abtadag ygii ba zarimaniini keden sara engersen koi- no kojor durban № jereke geke zer- giin baika tula arad zonii urma sed- kel mukardaza sonin beçigiigi zakika jabadal suladazai.

Gadana Deede—Ydiin sonin beçi- giin tobçoonii itegemzete nek. Aleg- seejev gegçe aduun—çuluun kuşuu- nii şenestiin comonii aradiin dundaas soniniigi zakisan 300 tukai tekerigii- gi mai sarada abaad odoo kyrter negeçigi sominiigi ese eligesen ja- badal garana. Ene metiin zerleg muu- kai jabadaluudiigi zokiko gazaruuda- ni darii ankaraza zemete nuuriigi şyy ke tasalkiin tuskai caaza kuuliiin josoor gemneke keregtei.

Ynenii brigaad N Cebegiin

Sonin beçigiigi kereg- lene ygii

Aga koito agiin somonii arad zon B.-M. Ynen ba praavda, kamtiin azal ça geke zergiin soninuudiigi olon kesegeer zakidag baina. Ene zakisan soninuudani bygede somonii zeble- liin gazaraa jerekedeni tus somonii zeblel tuskai ezedteni taraaza egedeg ygii miin ymekiiryylzi baidag baina jere ene somonii zeblel tus jabada- liigi keregseedeg ygii beerenkii jo- soor kandaza suudag tula kemzee abka keregtei.

Bolbosorogço negen.

Yndesen kelenii soni- niigi keregseene ygii.

Kilogo kuasain aimagiin gyicedke- ke koroonii alban kaagçad ba men aimagiin tebiin emki zurgaanuudiin alba kaagçad Buriaad-mongoliin ynen ba bişe yndesen kelenii soninuugiigi keregseeze zakiza unşadag ygii baina.

Ene soninii kuudasan jamarçigi çukala keregtei juumanii tolilogdood jababal karana ygii engerdeg baina men enyynçelen tus sonindo beçeg- desen zyilde kemzee abkiigi bododog ygii karin ynekeeree eeree byteke jo- sondo naidaza laglain suusan baruunii beerenkiiçuud men bolko tula anka- rka kereg ene beşuu.

Kuvaacain

Uran zokiooliin zagsaalaas

D. Erdeniiin.

Gaвşagaiçuudiin yge

Namiin egesen zaabariigi
Narin çangaar baridagbi.
Edegeed bolzo kelberel ygii
Eris ceke jabadagbi.
Kende azalaas aika ygii
Kedelmeri omog zorigtoib.
Өmçiin josonii yzel ygii
Kamtiin katuu sedkelteeb.
Kamag byke kampaanida
Kabarkaza gabşagaildagbi
Eldeb buzagai kelbereltei
Ebseşe ygiigeer temecedegbi.
Tariaa beledkeliin keregte
Tasaralta ygii gabşagailajaa!
Taban ziliin tesebiigi
Dyrben zilde dyyrgejaa!

Voroşilov. (duu).

Voroşiilov bolşoviig komisaarnai
Buriaadkan orondo jirebeldee.
Bucaza seergee karikadaa
Bultadaa kamtaragtii geze kelebe.
Komisaar tanaingaa zakiaaşiigi
Kurdan tyrgeneer dyyrgekebdi.
Komuniis namaaraa ketlyylze
Kolkoostoo bultadaa orokobdi.
Yninii bolşoviig komisaarnai
Ydiingee kotondo togtoboldaa.
Өnzeed seergee bucakadaa
Өrgeneer kegzegtii geze kelebe.
Erkinken bolşoviig ygiigitnai
Erçemtei kurdanaar dyyrgekebdi.
Erketei buriaadkan oroniigoo
Indyystriin azaltai bolgokobdi..

Daşanimiin. D,

kedee azaliin Tooz togtoвo

Zakaamin utaad dalkain somonii orongiin ygiitei dunda çadaltan arad ene onii ijyyli sarada eesediingee sain duraar kamta 21 ailuudaar (Staa- linii) neremzete Tooz togtoobo, tus tooza bolbol odoo yjiin eldeb olon kampaaninuudta erçemtei kedelmeri- leze baina.

G. Balçanii

Aga urda agiin somonii azalçan arad 1931 ondo 60 tukai ailuud kam- taran eesediingee sain duraar kedee azaliin Tooz togtoozo odoo yjede byke kedelmeree sain jabuulza baina.

Baraadi hamazabiin,

Baruun aimagiin zonii sudar biçegiin keliigi jaaza saizaruulka tukai.

Odoo, syyliin yjede Baigal dalaigaas baruun taliin Alair, Bookon, E. Bulagadiin buriaaduudiin keliigi şinelatazasan ysegeer surgaza bajazuulkada amarkan bolbo geze medegdeke bolson baika josotoi. Enyynees urida nege zarim nəkəd, baruun aimaguu-n kelen tusagaar, kelee martaza -san zon gekees gadana, şine yse- tusagaar nom debteryydiigi te- baidal, kelende taaruulan zo- ko josotoi gedeg baisan. Odoo nege zarim nəkədiin zygees tere -adal orkigdoson ygii la baina. Bi- bolbol ene jabadaltai temeceze, -on narin çalgakiin ukaanii argaar keliigini şalgan yzeze jarildaka josotoi. Jərə əbəgəd, kəgşəd ba baga kyygediin kelen bolbol ceber la buriaad keletei geze medeke keregtei ba medegdeze çigi baigaa biize, zygeer buriaad kelee martaza jabasan zon bolbol gagcakan oros kelen deere erdem bolbosoroliigi erkilen, buriaadaar kara bagaas kelel ygii jabasan zon baika jum. Tiigebe çigi kubiskaliin çanarta latazasan ysegiin bii bolood baikada baruun aimagiin kədəəgiin zon bolbol jike sonirkon ermelzen oroldozo ba baga kyygediigi yndesen kelen deere şine ysegeer surgaza badesen bagçanariigi olon bolgokiin na. Enyyn tukai bagçanariin tyr surguuli (kyyrse) əngərgəgdəzə, suraza garasan bagçanar bəgədə-„ jadaka ygii baina bide, surakada çigi amar baina, enyynees koişo tyr surguulinuudiigi cag ərgəlzə əngərgəkə josotoi“ gesen baina. Mən yndesen keleer şine biçeg deere yzeze baisan surguuliiin şabinar bolbol jadamar ygii unşaza ba eldeb sonin zyilyydiigi biçeze la baika jum. Basa, buriaad mongoliin ynende çigi biçedeg zon kədəə biçegçəd bii bolzo baina. Jərə deere kədəə kamtiin azalçad jike sonirkoltoigoor ermelzen oroldozo yzeze baina.

Iime uçaraas, baruun aimagiin buriaaduudiin jariaanii ba sudar biçegiin keliigi ulam bajazuulkiin tukaida byke jabuulganuudaa nege çigi suladkal ygii dyyrgəkiin tukaida keden zyiliin zorilgonuudiigi tabisan bolbo çigi odoo nege zarim yjenyydte suladkakiin caguud boldog baina. Uçarni bolbol: nom debteryyd ton çigi komor, cag daruidaa ilgegdedeg ygii, „Ynen“ geze sonin biçeg zuura geegdeseer kyrke ygii baina. Gadna, yndesen bagçanariigi olon bolgokiin tukaida, kuuçan bagşanariigi jariaanii kelende sain bolgokiin tukaida urida bejiin aimaguud gargaza bagşaluulan, urida bejees zarim bagşanariigi koito bejiin aimaguudta gargaka josotoi asan baitaraa ene jabadal dyyrgegdeze çadana ygii baina. Ene uçar bolbol ali ali talaas bodokodo jikeken le tusatai baisan jum. Zarim yjede eldeb kyyrse dyyrgesen ba bur-pedteeknikym surguuliigi dyyrgesen suragçadiin urida bejiin nəkədiigi baruun aimaguudta ilgeke uçartai baiba çigi karin tendeki nəkədiigi gedergeni ilgeze baina. Enyyn tukai baruun taliin kədəlmərçədiin zygees kanamza ygii jabadaluud ali olon yzegdeze baina. Ede bəgədiigi medeze, bagşanariigi aimag aimaguudta kubaaka jabadaliin yjede ba deereki zyilyyd tukaida aradiigi gegeeryylke komisariaadiin bodomzo boloItoi. Mən aimaguudta gargagdaza baigaa sonin biçigyydte latazasan ysegeer yndeselsen kelen deere soninuudiigi gargalcaka gulan bii bolgokiin tukai ton darui byicedkel bolgokiigi namiin koroo ba buriaad mongoliin ynenii koroonuudiin sanamzalgiin bodolgo boloItoi baina.

Oçorzabiin D.Z.

Manii kariuu

Zegmediin ba Dambiin narta Taanuudiin „Orongo“ gesen şyleg udka ygii tula garka ygii.

Temecegçə somondo Tanii bykeniigi surgaka jabadal sula jabaza baina gesen biçeg garka ygii, zəbləliin kural deere kelcegtii.

c-147 da Tanii Əndəsən erbemee surajaa gesen biçeg jyrenkii zyil tula garka ygii, dakin biçegtii.

Kyrsaantada Tanii bagşanariigi beledkeke jabadalda gegeereliin tasag muu kandana gesen biçeg Əngərsən tula garka ygii.

D. Kandagiinda Tanii Bur-mongol Resp. 10 yjede bajariigi kyrgenem gesen şyleg udka ygii tula garba ygii.

Avraamda Tanii Şamdajaa gesen şine duu ygiin nairuulga ba udkiin talaar tun sula tula garka ygii.

Cenkir tujaada Tanii angiiin daisan tukai biçeg bodoto barimta ygii tula garba ygii dakin biçegtii.

Badmaiin ba Idem-zabiin narta Tanii Moopriin yyr tukai biçeg jyrenkii zyil tula garka ygii.

Soniniigi erkilegçe
C. Dondobiin.

г. Верхнеудинск типография Бургосиздата, З... 92 Тираж 8200. Б...